

Jaarverslag 2016

Inhoudsopgave

1.	De werking van Antwerp Tax Academy.....	5
1.1.	Achtergrond.....	5
1.2.	Doelen	6
1.3.	Onderzoeklijnen.....	7
1.3.1.	Het draagkrachtbeginsel als 'leitmotiv' voor de hervorming van de personenbelasting in de actieve welvaartstaat	7
1.3.2.	Belastingen als instrument ter bevordering van het ondernemerschap	8
1.3.3.	Fiscaal federalisme	9
1.3.4.	Het beheer van het privaat vermogen vanuit fiscaal perspectief.....	10
1.3.5	Fiscaal (rechts)vergelijkend onderzoek.....	10
1.4.	Ondersteunende faculteiten en instellingen.....	11
1.5.	Organen.....	12
1.5.1.	Directiecomité	12
1.5.2.	Algemene ledenvergadering	12
1.6.	Publiciteit.....	13
2.	Onderzoek.....	13
2.1.	Lopend doctoraatsonderzoek	13
2.2.	Afgerond doctoraatsonderzoek	14
2.3.	Onderzoeksfinanciering.....	14
2.3.1.	Huber & Crommen PhD Research Grant	14
2.3.2.	KPMG PhD Research Grant.....	15
2.3.3.	Deloitte PhD research Grant	15
2.3.4.	PWC Belgium	15
3.	Activiteiten	15
3.1.	Studieavonden: OESO actieplan tegen Base Erosion and Profit Shifting (BEPS).....	15
3.2.	Opleiding op maat van de Stad Antwerpen	16
3.3.	Studiecycle douanerechten	16
3.4	Morning lectures.....	17
4.	Onderzoeksprojecten	17
4.1.	Toegekende onderzoeksprojecten.....	17
4.1.1.	FWO Project.....	17
	Titel: Trusting our institutions: compliance in taxation and the ethics of good governance (Vertrouwen en instituties: belastingplicht en de ethiek van goed bestuur)	17
4.1.2.	BOF Project.....	17

4.1.3.	FWO: Postdoctoral Fellow (dr. Werner Vandenbruwaene)	18
4.1.4.	Afwerking Project Steunpunt Fiscaliteit en begroting:	18
4.1.5.	PHD Research grants:	19
4.1.5.1.	Huber & Crommen	19
4.1.5.2.	KPMG.....	19
4.1.5.3.	Deloitte PhD research Grant	19
4.2.	Aanvragen voor onderzoeksprojecten	19
4.2.1.	FWO Project “Corporate social responsibility and taxation”	19
4.2.2.	FWO Project “The Function and Criteria of Intergenerational Inheritance Law”	19
4.2.3	FWO-project “How nudging can contribute to an effective communication by the tax authorities”	19
4.2.4	Europese commissie DG Competition project “First State Aid and the Role of National Judges within the EU Commission’s Modernization Programme”	20
4.3	Internationale Francquileerstoel (2015-2016)	20
5.	Samenwerking	21
6.	Financiële situatie.....	21
7.	Verdere planning.....	22

1. De werking van Antwerp Tax Academy

1.1. Achtergrond

Het interfacultair instituut voor belastingwetenschap 'Antwerp Tax Academy' (ATA) werd opgericht op 20 november 2012 en is een samenwerking tussen de faculteiten Rechten, Letteren & Wijsbegeerte, Toegepaste Economische Wetenschappen, Politieke en Sociale Wetenschappen, het Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en –beheer en Antwerp Management School.

Het maatschappelijk doel van de Antwerp Tax Academy bestaat in het bevorderen, faciliteren en uitvoeren van multidisciplinair fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek.

De uitbouw van de moderne sociale welvaartsstaat zoals die zich sinds de vorige eeuw heeft voltrokken, heeft ertoe geleid dat de overheid steeds meer wordt bevraagd. Naast het vervullen van klassieke overheidstaken (ordehandhaving, defensie en justitie) komt de overheid om redenen van elementaire sociale rechtvaardigheid ook actief tussen in het herverdelen van de welvaart. Tal van transfermechanismen onder de vorm van belastingen en sociale zekerheidsbijdragen zijn hiervan het bewijs. De overheid werpt zich echter ook op als aanbieder van allerlei collectieve voorzieningen, zoals in de gezondheidssector, in het onderwijs, in de transportsector (openbaar vervoer, wegeninfrastructuur), in de cultuur- en sportinfrastructuur enz. De realisatie van al deze taken vergt enorme budgettaire inspanningen waarbij belastingen een centrale rol vervullen (financiële functie). Samen met de verruimde overheidsfunctie is echter ook de eendimensionale visie op de rol van belastingen geëvolueerd. Naast een zuiver financiële functie worden belastingen ook als beleidsinstrument gehanteerd (regulerende functie). Het fiscale instrumentarium wordt dan gebruikt om een bepaald gedrag van de belastingplichtigen te stimuleren (bijv. investeringen, sparen, tewerkstelling) c.q. te ontmoedigen (bijv. milieuvervuiling, delokalisering van bedrijven). De studie van de belastingen kent daarom zeer uiteenlopende dimensies. Vragen zoals “wanneer belastingen heffen?” en “welke belastingen heffen?”, behoren tot de leer van de openbare financiën. Vragen zoals “hoe de belastingen vestigen en invorderen?” en “welke waarborgen toekennen aan de belastingheffende overheid resp. aan de belastingplichtigen?” worden gerekend tot de rechtswetenschap.

Maar ook nog andere disciplines zoals psychologie, ethiek, geschiedenis, economie en sociologie zijn geïnteresseerd in de belasting. Vooral de niet-financiële functies van de belastingen wekken deze interesse.

Deze multifocale benadering van belastingen vormt samengevat de belastingwetenschap, die dienstig kan zijn bij het doorgronden van de fiscale kennis- en beleidsvragen waarmee de hedendaagse samenleving wordt geconfronteerd.

De globalisering van het economisch verkeer, een toenemende mobiliteit van bedrijven en personen met de daaraan verbonden problemen van migratie en integratie van bevolkingsgroepen, de meergelaagdheid van de samenlevingsstructuren als gevolg van o.m. de uitbouw en verdieping van (bestaande) (supra)nationale structuren (bijv. de Europese Unie, de federalisering van nationale staatsverbanden), de solidariteit tussen staten, bevolkingsgroepen en individuen binnen deze gewijzigde structuren, vormen slechts enkele van de zovele uitdagingen en evoluties waarmee de belastingwetenschap te maken heeft.

Antwerp Tax Academy wil een interfacultair onderzoeksplatform bieden om de fiscale

onderzoeksinspanningen vanuit een multidisciplinaire invalshoek te consolideren en verder uit te bouwen.

Het wil in de eerste plaats een ontmoetingsplaats bieden voor academici verbonden aan de Universiteit Antwerpen om hun fiscaal onderzoek beter op elkaar af te stemmen en om de multifocale dimensie ervan scherper te stellen. Het wil voorts een hefboom bieden om de samenwerking met andere binnenlandse en buitenlandse fiscale onderzoeksinstituten (verder) uit te bouwen. Tenslotte wil het een forum bieden voor overleg en samenwerking met beleidsverantwoordelijken en voor valorisatie en verspreiding (door lezingen en vormingsprogramma's) van de bereikte onderzoeksresultaten.

Het interfacultair instituut is thans administratief verankerd in de faculteit Rechten.

1.2. Doelen

Antwerp Tax Academy, als een multidisciplinair en interfacultair instituut voor fiscale studies, heeft de volgende doelstellingen:

- het leveren van een bijdrage aan de belastingwetenschap (s.l.) en derhalve aan de samenleving door fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek, academische vorming en wetenschappelijke dienstverlening op het domein van de belastingen in de ruime zin van het woord;
- op een georganiseerde en gebundelde wijze meer zichtbaarheid geven aan de inspanningen die op het vlak van onderzoek, vorming en dienstverlening reeds door de verschillende onderzoeksgroepen, faculteiten, departementen en medewerkers werden geleverd op het terrein van de fiscaliteit;
- zorgen voor duidelijke externe erkenning, zowel internationaal als nationaal, van de fiscale deskundigheid en capaciteiten die aanwezig zijn aan de Universiteit Antwerpen en aan de Antwerp Management School;
- mobiliseren en versterken van het aanwezige potentieel aan onderzoekers en deskundigheid met het oog op het vormen van een voldoende kritische massa om de Universiteit Antwerpen en Antwerp Management School volwaardig te laten participeren in belangrijke internationale en nationale onderzoeksprogramma's;
- bieden van een onafhankelijk, open en pluralistisch academisch platform waar ook wetenschappers van buiten de Universiteit Antwerpen en de Antwerp Management School terecht kunnen voor multidisciplinair fiscaal onderzoek;
- zorgen voor een duidelijk institutioneel academisch aanspreekpunt voor externen (individuele onderzoekers alsook onderzoeksinstituten) op zoek naar onderzoek, vorming of dienstverlening; het ontwikkelen en ondersteunen van specifieke vormingsinitiatieven op fiscaal vlak; het instandhouden en activeren van een open en levensbeschouwelijk pluralistisch platform voor samenwerking tussen het academische milieu (universiteiten, hogescholen) en de samenleving (overheden, bedrijven, belangengroeperingen enz.).

1.3. Onderzoeklijnen

Momenteel is Antwerp Tax Academy gericht op vijf onderzoeklijnen. In 2015 werden de vierde en de vijfde onderzoeklijn aan de drie reeds bestaande onderzoeklijnen toegevoegd (zie punt 1.3.4 en punt 1.3.5).

1.3.1. Het draagkrachtbeginsel als 'leitmotiv' voor de hervorming van de personenbelasting in de actieve welvaartstaat

De wetgever heeft bij de hervorming van de wetgeving inzake de inkomstenbelastingen in 1962 duidelijk rekening willen houden met de draagkracht van de belastingplichtige. Deze ambitie stond vooral centraal bij de uitwerking van de personenbelasting. Genoemde belasting werd immers sindsdien geheven op de globale inkomsten, ongeacht de aard ervan en de cumulatieve belasting van de inkomsten van echtgenoten werd veralgemeend.

De wetgever ging uit van de gedachte dat een rechtvaardige lastenverdeling niet behoorlijk kon worden gerealiseerd indien enkel rekening werd gehouden met het fiscaal draagvermogen van het individu. Het gezin werd gezien als een economische eenheid, en derhalve werd, ter beoordeling van de draagkracht van de belastingplichtige, de samenstelling van zijn gezin in aanmerking genomen. Dit uitte zich o.m. in de verhoging van het belastingvrij minimum en een progressieve reductie op basis van het aantal familieleden ten laste. Op grond van voormeld beginsel werd ook de invoering gerechtvaardigd van de progressie van de tarieven in de personenbelasting. Wel werd erover gewaakt dat deze progressie niet zo hoog werd opgevoerd dat zij zou leiden tot een inkomensnivellering i.p.v. tot enkel een billijke aanpassing van de belastingdruk aan het werkelijke draagvermogen. Ook de omstandigheid dat de personenbelasting in principe wordt geheven op een netto-grondslag, geeft uiting aan het draagkrachtbeginsel.

Over de jaren heen is het Wetboek inkomstenbelastingen echter veelvuldig gewijzigd, met als gevolg dat van de oorspronkelijke bedoeling een eenvoudige belasting te ontwikkelen, weinig terecht is gekomen en dat van de eerbiediging van het draagkrachtbeginsel steeds minder sprake is. Dit rechtvaardigt de vraag of ons huidige stelsel *in globo* nog beantwoordt aan het grondwettelijk gewaarborgd gelijkheidsbeginsel, waarvan het draagkrachtbeginsel kan worden beschouwd als een uitloper. De zware fiscale druk op inkomsten uit arbeid vergeleken met de fiscale druk op andere inkomsten, vormt hiervan een schoolvoorbeeld. De belastingdruk voor loontrekkenden in ons land – al jaren de hoogste ter wereld – neemt ten opzichte van andere landen niet af, maar toe. Verder hebben de verschillende aanpassingen aan het Wetboek inkomstenbelastingen sinds 1962 ertoe geleid dat de Belgische inkomstenbelastingen hopeloos ondoorzichtig en ingewikkeld zijn geworden en rijst de vraag door welke basisopties de inkomstenbelastingen thans worden beheerst.

Belastingplichtigen hebben het steeds moeilijker om de logica van het systeem te doorgronden, zij worden geconfronteerd met talloze snel wijzigende, moeilijk te begrijpen fiscale regeltjes waarvan de samenhang en logica vaak ver te zoeken is. Belastingplichtigen dreigen hierdoor steeds meer te vervreemden van het fiscaal regime waaraan zij worden onderworpen. Een gevolg is dat zij steeds minder begrip kunnen opbrengen voor de zinvolheid van de forse financiële inspanning die jaarlijks van hen wordt verwacht.

De personenbelasting vandaag vertoont fundamentele onevenwichten die vragen om een meer grondige hervorming.

Opdat een degelijke hervorming op een voldoende ruim (maatschappelijk) draagvlak zou kunnen rusten, is voorafgaandelijk een grondig debat vereist dat rust op interdisciplinair fundamenteel onderzoek. Zo moet o.m. opnieuw de vraag worden gesteld of de oorspronkelijke basisopties inzake de personenbelasting (nl. een eenvoudige, efficiënte en rechtvaardige belasting naar draagkracht) nog wel als valabel kunnen worden beschouwd. Indien het draagkrachtbeginsel niet meer als een aanvaard uitgangspunt wordt beschouwd, rijst de vraag volgens welk(e) beginsel(en) de personenbelasting dan wel gestalte moet krijgen. Wordt het draagkrachtbeginsel daarentegen nog wel aanvaard, dan rijst de vraag of draagkracht beoordeeld moet worden op individuele basis (per belastingplichtige) dan wel rekening houdende met al dan niet juridisch gestructureerde samenlevingsvormen (bijv. feitelijke samenwoning, wettelijke samenwoning, huwelijk, enz.). Voorts rijst de vraag of vanuit het draagkrachtprincipe het nog kan worden verantwoord dat in de personenbelasting de verschillende soorten inkomsten zo uiteenlopend worden belast. Vergelijk daartoe bijv. de belasting op de roerende inkomsten en bepaalde onroerende inkomsten met de belastingdruk op inkomsten uit arbeid.

Beperkt de vaststelling van de draagkracht zich tot de “draagkracht” geput uit inkomen (ongeacht de oorsprong ervan: arbeid of vermogen), of moet ook rekening worden gehouden met het volledige vermogen van de belastingplichtigen, ook als dat geen inkomen genereert? Moet bij de vaststelling van de draagkracht naast het inkomen en/of vermogen eventueel nog rekening worden gehouden met andere factoren (bijv. de koppeling van draagkracht aan cognitieve capaciteiten, enz.)?

1.3.2. Belastingen als instrument ter bevordering van het ondernemerschap

De vennootschapsbelasting is in een erg open economie zoals de Belgische, een belangrijke parameter waarmee multinationale ondernemingen rekening houden bij het lokaliseren van hun investeringsbeslissingen. Tussen de verschillende lidstaten van de Europese Unie is echter een fiscale concurrentie waar te nemen waaraan ook België niet ontsnapt en zelfs effectief participeert. In dit verband kan o.m. worden gedacht aan de invoering van de aftrek voor risicokapitaal (de zgn. notionele interestaftrek), de aftrek voor innovatie-inkomsten en de aanpassing van het stelsel van de definitief belaste inkomsten. Naast de aantrekkelijkheid van het belastingstelsel (tarieven, belastbare grondslag, enz.) en de duurzaamheid en eenvoud (rechtszekerheid) van dit stelsel, is ook een performante administratieve omkadering (organisatie van de fiscale administratie) van cruciaal belang.

Een toenemende concurrentie houdt echter het gevaar in van een negatieve spiraal aan fiscale maatregelen (*‘race to the bottom’*).

De concurrentiepositie van België als investeringsland – mede als gevolg van de toenemende fiscale concurrentie tussen lidstaten – staat sterk onder druk. Dit rechtvaardigt de vraag of er nood is aan een grondige hervorming van de huidige vennootschapsbelasting.

Ook op dit terrein is een grondig onderbouwd debat vereist over de uitgangspremissen.

Zo rijst o.m. de vraag welke fiscale beleidsstrategieën (of combinaties ervan) de voorkeur verdienen: nichegerichte stimulering versus lineaire stimulering van ondernemingsactiviteiten (o.m. onderscheid naar aard van activiteit; bijv. filmindustrie, coördinatiecentra, holdingactiviteiten, Research &

Development (bijv. octrooiaftrek), 'treasury centers' (bijv. notionele interest aftrek), als investeringsland voor derde (groei)landen (inz. BRIC)), dan wel eerder naar omvang van ondernemingen (zeer grote ondernemingen, grote tot middelgrote ondernemingen, kleine ondernemingen)? Deze vraag houdt ook verband met de problematiek van de fiscale concurrentie en competitie binnen EU en buiten EU.

Welke rol kan en zou de vennootschapsbelasting moeten vervullen bij het stimuleren van een maatschappelijk verantwoord ondernemen (duurzaamheid – milieu – mobiliteit)?

Is de fiscale scheef trekking/verhouding tussen de financiering van de ondernemingsactiviteit met vreemd vermogen resp. eigen vermogen wel verantwoord? Is er nood aan specifieke fiscale stimulering van het ondernemen middels eigen vermogen?

Welke houding moet worden ingenomen ten aanzien van een toenemende mobiliteit van ondernemingen? Onder welke voorwaarden zijn maatregelen zoals exitbelastingen bij emigratie van vennootschappen mogelijk (uiteeraard binnen de grenzen hiertoe vanuit EU-oogpunt opgelegd)?

Wat is het meest gepaste verband of de meest gepaste onderlinge verhouding tussen de uitoefening van een ondernemingsactiviteit resp. in personenbelasting en de vennootschapsbelasting? Is het zinvol de strikte scheiding tussen personenbelasting en vennootschapsbelasting aan te houden of is er ruimte om die scheiding te temperen (bijv. middels fiscale transparantie)?

Is het onderscheid in fiscale behandeling van economische activiteiten resp. door non-profit instellingen, social profit- en profitinstellingen gerechtvaardigd? Is het met andere woorden zinvol om de strikte scheiding tussen rechtspersonenbelasting en vennootschapsbelasting aan te houden of is er ruimte om een gemengd regime in te voeren?

1.3.3. Fiscaal federalisme

Onder de druk van de financiële en daaropvolgende economische crisis lijkt in de EU, en meer in het bijzonder in de Eurozone, een toegenomen behoefte aan verdere integratie op fiscaal en begrotingstechnisch vlak. Deze vaststelling rechtvaardigt vragen over het al dan niet afstaan van 'fiscale' soevereiniteit door de lidstaten ten gunste van de EU resp. de Eurozone.

Moet de versterking van de economische en monetaire unie binnen de Europese Unie, en meer specifiek binnen de eurozone, effectief leiden tot een grotere inspraak op Europees niveau bij de uitoefening door de lidstaten van hun eigen fiscale bevoegdheden? Zo ja, tot hoever is men bereid deze verdergaande inspraak vanuit Europa toe te laten en hoe verhoudt dit alles zich tot het zgn. subsidiariteitsprincipe?

Veronderstelt een monetaire unie ook dat (op termijn) meer moet worden geraakt aan de nationale fiscale soevereiniteit zelf van de lidstaten en tot de invoering van regelrechte Europese belastingen?

Ten slotte roept de ontwikkeling naar meer regionale autonomie binnen de EU-lidstaten, vragen op over de mogelijkheden tot en de grenzen aan de verkaveling van fiscale bevoegdheden over meerdere

bestuursniveaus en naar de wijze waarop bestuursrechtelijke verzelfstandigingsprocessen fiscaal het meest optimaal kunnen worden afgewikkeld.

1.3.4. Het beheer van het privaat vermogen vanuit fiscaal perspectief

Binnen deze vierde onderzoekslijn focust het onderzoek vanuit een multidisciplinaire invalshoek (juridisch, sociologisch, economisch en ethisch) op de fiscale aspecten van het privaat vermogen vanuit het perspectief van de eigenaar.

Eenzijds is het onderzoek gericht op het fiscale statuut van het privaat vermogen gedurende het leven. Het onderzoek richt zich daarbij in eerste instantie op de fiscale gevolgen van het verwerven van vermogen. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de fiscale behandeling van het beheer van het vermogen.

Anderzijds richt het onderzoek zich op de fiscale behandeling van de overdracht van vermogen. Via het fiscaal regime van de overdracht van het vermogen geeft de fiscale wetgever immers een bijzondere, vaak eigen, kijk op traditionele concepten als gezin en vermogen. Zo stimuleert de fiscale wetgever via tal van technieken (categorieën erfgenamen, gelijkstellingen, vrijstellingen en verminderingen) de gezinsvorming. Te denken valt aan het fiscaal statuut van partnerrelaties of aan de fiscale behandeling van zorgrelaties. Via vrijstellingen en verminderingen bij de overdracht van bepaalde vermogensbestanddelen beïnvloedt de fiscale wetgever ook de wijze van samenstelling van het vermogen. Te denken valt hier aan de fiscale behandeling van familieondernemingen, maar evenzeer aan de vrijstelling op de vererving van de gezinswoning.

1.3.5 Fiscaal (rechts)vergelijkend onderzoek

In de vijfde en laatste onderzoekslijn van Antwerp Tax Academy staat de (rechts)vergelijkende methode centraal. Deze onderzoekslijn heeft twee stromen.

1. Een eerste stroom onderzoekt volgens de (rechts)vergelijkende methode lokale, regionale, nationale, Europese en internationale fiscale knelpunthema's. Daarbij wordt vooral aandacht besteed aan structurele verschillen en gelijkenissen tussen belastingsystemen. Onder meer de volgende thema's komen aan bod: statuut van de algemene rechtsbeginselen, interpretatiemethoden, maatregelen tegen agressieve fiscale planning, stimuli voor onderzoek en ontwikkeling, fiscale autonomie van lokale overheden en de overheid als belastingplichtige.

Vanuit een multidisciplinaire invalshoek (juridisch, economisch, sociologisch, filosofisch, psychologisch of historisch) wordt onderzocht hoe verschillende belastingsystemen verklaard kunnen worden, en worden nieuwe inzichten en oplossingen gezocht.

Het rechtsvergelijkend onderzoek draagt ook bij tot de vier andere onderzoekslijnen van Antwerp Tax Academy (namelijk het draagkrachtsbeginsel, de belastingen als instrument ter bevordering van het ondernemerschap, het fiscaal federalisme en het beheer van het privaat vermogen).

2. Een tweede stroom onderzoekt de functies van de rechtsvergelijkende methode in *fiscalibus*. Waartoe dient deze methode?

Ten eerste wordt in de rechtsleer aangenomen dat rechtsvergelijking toelaat het eigen recht beter te kennen, omdat op deze manier het referentiekader ruimer wordt. Aldus worden nieuwe invalshoeken gevonden voor de verbetering van het eigen recht.

Ten tweede wordt vastgesteld dat de nationale belastingsystemen onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. Dit leidt tot coördinatieproblemen (bv. afbreuk aan draagkrachtbeginsel, dubbele belasting, ruimte voor agressieve fiscale planning). Fiscale rechtsvergelijking laat toe om het belastingsysteem van andere landen beter te kennen, zodat de systemen beter op elkaar afgestemd kunnen worden.

Ten slotte is minder duidelijk of rechtsvergelijking ook een verdergaande rol kan hebben. Zo kan worden vastgesteld dat het Europees Hof steeds vaker uitgebreid beroep doet op de rechtsvergelijkende methode om de draagwijdte van de in het EVRM bepaalde grondrechten te beoordelen. Daarnaast doen ook nationale hoven in meerdere of mindere mate beroep op de rechtsvergelijkende methode om het eigen belastingrecht te interpreteren.

Onderzocht wordt hoe ver de functies reiken van de rechtsvergelijkende methode. Wat zijn de mogelijkheden en de grenzen?

1.4. Ondersteunende faculteiten en instellingen

Faculteit Rechten:

- Onderzoeksgroep Onderneming & Recht
- Onderzoeksgroep Overheid & Recht
- Onderzoeksgroep Persoon & Vermogen

Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen:

- Departement Accounting en Financiering
- Departement Algemene Economie
- Departement Marketing
- Departement Engineering Management

Faculteit Letteren en Wijsbegeerte:

- Centrum voor Ethiek - Departement Wijsbegeerte
- CLiPS (Computational Linguistics & Psycholinguistics)

- Departement Vertalers en Tolken
- TricS (Translation, Interpreting & Intercultural Studies)

Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen

- Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck

Antwerp Management School

IOB – Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en -beheer

1.5. Organen

1.5.1. Directiecomité

Jo Badisco, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, Centrum voor Ethiek

Renate Barbaix, Faculteit Rechten

Linda Brosens, Faculteit Rechten

Bart Cambré, Antwerp Management School

Bea Cantillon, Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen – Centrum Sociaal Beleid

Danny Cassimon, Instituut voor Ontwikkelingsbeleid en -beheer

Bruno De Borger, Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen

Marc De Ceuster, Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen en Antwerp Management School

Marc Deloof, Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen en Antwerp Management School

Ann Jorissen, Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen en Antwerp Management School

Eddy Laveren, Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen en Antwerp Management School

Willem Lemmens, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, Centrum voor Ethiek

David Martens, Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen – Departement Engineering Management

Paul Matthyssens, Antwerp Management School

Bruno Peeters, Faculteit Rechten - voorzitter Antwerp Tax Academy

Nicole Plets, Faculteit Rechten

Rik Smet, Faculteit Rechten

Anne Van de Vijver, Faculteit Rechten

Luc Van Liedekerke, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, Centrum voor Ethiek, Departement Management (Toegepaste Economische Wetenschappen)

Jacques Vanneste, Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen

Leona Van Vaerenbergh, Faculteit Letteren en Wijsbegeerte

Gerlinde Verbist, Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen – Centrum Sociaal Beleid

1.5.2. Algemene ledenvergadering

Ten minste eenmaal per jaar komt de Algemene ledenvergadering samen voor reflectie over het te voeren en gevoerde onderzoeksbeleid. Daarbij worden de verschillende activiteiten van het voorbije

jaar besproken en worden de initiatieven die reeds genomen zijn of zullen worden genomen voor het komende jaar overlopen. Hier wordt ook gereflecteerd over de verwezenlijkingen van Antwerp Tax Academy. Dit betreft de vormingsactiviteiten, studiedagen, publicaties, onderzoeksprojecten, doctoraten, samenwerkingen en dergelijke meer.

Tijdens de algemene ledenvergadering worden ook de bestaande onderzoekslijnen en mogelijke nieuwe onderzoekslijnen besproken.

1.6. Publiciteit

Antwerp Tax Academy kan voor de financiering van haar activiteiten rekenen op giften, op de financiële ondersteuning van sponsors en op de inkomsten uit studieactiviteiten en uit onderzoeksopdrachten.

Voor de praktische organisatie van haar studiedagen doet ATA beroep op de diensten van het CBR (Centrum voor Beroepsvervolmaking Rechten) van de Faculteit Rechten. Zij nemen, tegen betaling, de praktische organisatie voor hun rekening en zorgen eveneens voor de publiciteit in de vorm van flyers en nieuwsberichten.

Naast dit alles heeft ATA ook een webpagina (www.antwerptaxacademy.be) met een overzicht van de werking, het doel, de achtergrond, de leden, het onderzoek, de activiteiten en het nieuws van ATA. Er worden ook hyperlinks gebruikt voor verwijzing naar verschillende artikels over ATA die in de pers verschenen zijn.

2. Onderzoek

2.1. Lopend doctoraatsonderzoek

Per 31 december 2016 heeft ATA acht lopende doctoraten.

- **Fiscale verdragsbevoegdheden in een federale staatsstructuur**

Doctoraatsonderzoek van Rik Smet onder het promotorschap van Prof. dr. Bruno Peeters en Prof. dr. Anne Van de Vijver. Gestart in juli 2015.

- **Datamining voor het detecteren van fiscale fraude**

Doctoraatsonderzoek van Jellis Vanhoeyveld onder het promotorschap van prof. dr. ir. David Martens en prof. dr. Bruno Peeters. Gestart in januari 2015.

- **Trusting our institutions: compliance in taxation and the ethics of good governance**

Doctoraatsonderzoek van Jo Badisco onder het promotorschap van Willem Lemmens, Bruno Peeters en Luc van Liedekerke. Gestart in november 2014. Vanaf 1 december 2015 werd Jo Badisco, in opvolging van Jérôme van der Have, op dit project aangesteld.

- **De strafrechtelijke handhaving van fiscale verplichtingen: een kritische analyse vanuit rechtsvergelijkend oogpunt**

Doctoraatsonderzoek van Jef Van Eyndhoven onder het promotorschap van prof. dr. Bruno Peeters. Gestart in april 2014.

- **Sales Promotion Schemes and VAT**

Doctoraatsonderzoek van Nathalie Wittock onder het promotorschap van Prof. dr. Bruno Peeters en met de steun van een Deloitte-onderzoeksbeurs. Gestart in maart 2013.

- **Tax residence of companies as a connecting factor (revisited) from a national and international perspective.**

Doctoraatsonderzoek van Linda Brosens onder het promotorschap van Prof. dr. Nicole Plets. Gestart in juli 2011.

- **De l'inopposabilité d'actes juridiques au fisc, étude positive et prospective dans les principes du droit fiscal belge et à la lumière d'ordres juridiques voisins ou supranationaux**

Doctoraatsonderzoek van Aymeric Nollet onder het promotorschap van Prof. dr. Marc Bourgeois en Prof. dr. Bruno Peeters (copromotor, dubbeldoctoraat met de universiteit Luik). Gestart in 2010.

- **De fiscaal-juridische analyse van geregementeerde instellingen voor collectieve belegging (IBC's) naar Belgisch recht in een Europese context**

Doctoraatsonderzoek van Evelyne Verstraelen onder het promotorschap van Prof. dr. Bruno Peeters. Gestart in oktober 2009.

2.2. Afgerond doctoraatsonderzoek

Voor een overzicht van de vóór 2016 verdedigde doctoraten wordt verwezen naar de website van ATA.

2.3. Onderzoeksfinitiering

Antwerp Tax Academy zet projecten op in samenwerking met financierende instanties om de belastingwetenschap op de kaart te zetten. Hieronder volgt een lijst van de projecten die onder ATA werden opgestart.

2.3.1. Huber & Crommen PhD Research Grant

In juni 2014 kon ATA de steun van het advocatenkantoor Huber & Crommen verwerven. Met deze middelen kon het doctoraatsonderzoek van de heer Jef Van Eyndhoven onder het promotorschap van Prof. dr. Bruno Peeters gefinancierd worden. Jef Van Eyndhoven is verbonden aan de faculteit Rechten en zal gedurende vier jaar rechtsvergelijkend onderzoek doen naar de strafrechtelijke handhaving van fiscaalrechtelijke verplichtingen. Hij combineert dit onderzoek met zijn beroep als advocaat bij voornoemd kantoor.

2.3.2. KPMG PhD Research Grant

Het bedrijfsleven en het hoger onderwijs vinden elkaar steeds vaker, ook in de humane wetenschappen. Zo financiert KPMG Belastingconsulenten de Universiteit Antwerpen voor een doctoraatsstudie binnen het domein van het fiscaal recht.

Met het door KPMG Belastingconsulenten ter beschikking gesteld budget is in november 2014 een onderzoeker aangeworven om een doctoraat voor te bereiden. Dit onderzoek werd op verzoek van de onderzoeker stopgezet met ingang van 1 oktober 2016. De resterende saldi van de KPMG PhD Research Grant werden in overleg met KPMG ingezet voor het aanwerven van twee praktijkassistenten.

2.3.3. Deloitte PhD research Grant

ATA kon financiële steun verwerven van Deloitte om twee jonge talenten in te schakelen in het belastingonderzoek en -onderwijs aan de faculteit rechten.

De steun van Deloitte Belastingconsulenten betreft in eerste instantie het fundamenteel fiscaal onderzoek binnen de faculteit rechten. Met deze financiering kan de faculteit rechten van de Universiteit Antwerpen voor vier jaar mevrouw Nathalie Wittock aanstellen als doctoraatsonderzoeker onder het promotorschap van Prof. dr. Bruno Peeters. Mevrouw Wittock is alumna van de Master fiscaal recht van UAntwerpen. Zij combineert de Deloitte PhD Grant met haar activiteit als fiscaal advocaat verbonden aan het advocatenkantoor Laga.

2.3.4. PwC Belgium

PwC Belgium sponsort het fiscaal onderwijs aan de Faculteit Rechten van de Universiteit Antwerpen. De steun komt in het bijzonder de Master Fiscaal Recht ten goede zoals die reeds meer dan 20 jaar succesvol in Antwerpen wordt georganiseerd. Met deze financiële steun onderschrijft PwC het belang van degelijk fiscaal onderricht en onderzoek en stelt het de opleiding in staat in eerste instantie Bram Le Bruyn en vervolgens Kristof Wuyts (beiden alumna UAntwerpen) als onderwijsmedewerkers aan te trekken. Op donderdag 4 november 2015 werd deze samenwerking officieel ingehuldigd.

3. Activiteiten

De programma's van de verschillende activiteiten kunnen worden geraadpleegd in bijlage.

3.1. Studieavonden: OESO actieplan tegen Base Erosion and Profit Shifting (BEPS)

Tijdens vier studieavonden in 2016 (25 februari, 3 maart, 10 maart en 17 maart) besprak ATA het OESO actieplan tegen Base Erosion and Profit Shifting (BEPS). Voor de verschillende onderwerpen (vaste inrichting, transfer pricing, schadelijke fiscale praktijken, staatssteun en anti-misbruikclausules en uitwisseling van informatie, transparantie) werd telkens een spreker en een disputant uitgenodigd. Deze formule werkte goed. ATA engageert zich om dergelijke initiatieven in de toekomst verder te zetten.

3.2. Opleiding op maat van de Stad Antwerpen

De Stad Antwerpen heeft aan de Antwerp Tax Academy (ATA) en de Antwerp Management School (AMS) gevraagd om een fiscale opleiding op maat uit te werken en aan te bieden aan de medewerkers van de Stad Antwerpen (s.l.) die met het fiscaal beleid of de fiscale positie van de Stad Antwerpen (s.l.) in aanraking komen. Aanvankelijk was deze opleiding gepland voor het voorjaar, maar is op verzoek van de Stad Antwerpen verdaagd tot het najaar.

De opleiding bestond uit verschillende onderdelen of modules, die gespreid werden aangeboden over vier dagen:

- Inleidend deel
- Luik voor gevorderden: de stad als fiscale overheid
- Luik voor gevorderden: de stad als belastingplichtige
- Bijzondere vraagstukken

Per module kwamen een aantal sprekers van binnen en buiten de Universiteit Antwerpen aan bod. De reacties op deze opleiding waren positief. ATA gaat dan ook na of deze formule getransponeerd kan worden naar andere grootsteden die met een gelijkaardige, steeds complexer wordende problematiek worden geconfronteerd.

3.3. Studiecycclus douanerechten

Gespreid over vier studieavonden werden acht lezingen gegeven over actuele juridische knelpunten van het douanerecht. De nood aan dergelijke studieavonden ontstond nadat een aantal nieuwe regelgevingen rond douanerechten van kracht zijn geworden. Onder voorzitterschap van Bruno Peeters (voorzitter ATA) en Eric Van Dooren (raadsheer hof van beroep Antwerpen en docent douanerecht UAntwerpen) werden enkele experts op het domein uitgenodigd om de studieavonden vorm te geven.

Het programma zag er als volgt uit:

- 17 november 2016: procedurele vereenvoudigingen en bijzondere regelingen na het Douanewetboek van de Unie;
- 24 november 2016: recente ontwikkelingen van materieel douanerecht;
- 1 december 2016: recente ontwikkelingen inzake het fiscaal contentieux;
- 8 december 2016: recente ontwikkelingen inzake douanestrafrecht.

3.4 Morning lectures

In het programma van het eerste semester van de master-na-masteropleiding Fiscaal Recht werden, als voorzetting van een gelijkaardig initiatief in het vorige academiejaar, voor het opleidingsonderdeel 'Comparative Tax Law' onder voorzitterschap van Prof. dr. Anne Van de Vijver drie gastcolleges opgesteld voor het bredere publiek.

- 23 november 2016: Tax incentives for intellectual property (spreker: Brent Springael, Tax Partner Bird & Bird)
- 30 november 2016: Mandatory transfer pricing reporting requirements (sprekers: Kris Smits, directeur PwC en Stefaan De Baets, senior counsel PwC)
- 7 december 2016: Domestic anti-abuse rules and treaty override (spreker: Prof. dr. Daniel Smit, Tilburg University en Koen Morbée, partner Tiberghien)

Aangezien ATA positieve feedback mocht ontvangen op de morning lectures, zal dit initiatief in de toekomst worden verder gezet.

4. Onderzoeksprojecten

4.1. Toegekende onderzoeksprojecten

4.1.1. FWO Project

Titel: *Trusting our institutions: compliance in taxation and the ethics of good governance* (Vertrouwen en instituties: belastingplicht en de ethiek van goed bestuur)

Promotoren: Wim Lemmens, Bruno Peeters en Luc Van Liedekerke

Dit project wordt betoelaagd door het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek-Vlaanderen, na selectie door het bevoegde FWO-expertenpanel.

Doctoraatsbursaal Jérôme van der Have, master in het Fiscaal en Notarieel Recht (Universiteit Leiden), werd op het project aangeworven om het onderzoek uit te voeren. onder promotorschap van prof. dr. Lemmens, prof. dr. Peeters en prof. dr. Van Liedekerke. Vanaf 1 december 2015 nam Jo Badisco, master in de Filosofie en Bachelor in de Accountancy en de Fiscaliteit, de taken van Jérôme van der Have over.

Periode: 01/01/2015 – 31/12/2018

4.1.2. BOF Project

Titel: *Datamining voor het detecteren van fiscale fraude*

Promotoren: Prof. dr. David Martens en Prof. dr. Bruno Peeters

Als verdere uitwerking van het onderdeel 'Datamining' uit het SBO projectvoorstel, werd in 2014 een projectvoorstel voor het Bijzondere Onderzoeksfonds (BOF) van de Universiteit Antwerpen ingediend.

De beurs werd verworven. Doctoraal onderzoeker Jellis Vanhoeyveld, verbonden aan de faculteit TEW, departement Engineering Management, werd op het project aangeworven en is zijn onderzoek gestart op 1 januari 2015.

Periode: 1/01/2015 – 31/12/2018

Titel: De functie van en de criteria voor intergeneratieel erfrecht

Promotoren: Prof. dr. Renate Barbaix en Prof. dr. Frederik Swennen

Dit project, waarvan het fiscaal recht een deelaspect uitmaakt, werd in het voorjaar van 2016 als projectvoorstel voor het Bijzonder Onderzoeksfonds (BOF) van de Universiteit Antwerpen ingediend. De beurs werd verworven. Doctoraat onderzoeker Linde Wuyts werd op het project aangeworven en is haar onderzoek gestart op 1 oktober 2016.

Periode: 1/10/2016 – 30/09/2020

4.1.3. FWO: Postdoctoral Fellow (dr. Werner Vandenbruwaene)

Titel: The role of (constitutional) courts in fiscal governance: the balanced budget requirement (De rol van (constitutionele) rechters in budgettaire zaken: de vereiste van begrotingsevenwicht)

Promotoren: Prof. dr. Patricia Popelier en Prof. dr. Bruno Peeters

Periode 01/10/2015-30/09/2018

4.1.4. Afwerking Project Steunpunt Fiscaliteit en begroting:

In het verleden werden in uitvoering van het meerjarenplan van het Steunpunt Fiscaliteit en Begroting twee juridische onderzoekstrajecten toegewezen aan de aan ATA verbonden professoren Bruno Peeters en Nicole Plets, die de verantwoordelijke promotoren werden voor het traject A2B “Hervorming van successierechten” en B2 “Fiscale stimuli in de personenbelasting ter bevordering van gezinsgeïntegreerde ouderenzorg”. Voor de uitvoering van beide projecten werden twee wetenschappelijke medewerkers aangeworven.

De Steunpunten waren per 1 januari 2016 aflopend.

Uitzonderlijk is een maand verlenging verkregen voor het Steunpunt Fiscaliteit en Begroting over een bijkomend deelaspect, de verzekeringsgift. Kathleen De Troeyer, die eerder het project van het Steunpunt over de hervorming van successierechten tot een goed einde heeft gebracht, werd opnieuw aangeworven voor de maand januari 2016. In februari 2016 werd het rapport opgeleverd. Het is te raadplegen op de [website van ATA](#).

4.1.5. PHD Research grants:

4.1.5.1. Huber & Crommen

Zie supra sub 2.3.1.

4.1.5.2. KPMG

Zie supra sub 2.3.2.

4.1.5.3. Deloitte PhD research Grant

Zie supra sub 2.3.3.

4.2. Aanvragen voor onderzoeksprojecten

4.2.1. FWO Project “Corporate social responsibility and taxation”

In maart 2016 werd een FWO-project ingediend over maatschappelijk verantwoord ondernemen en belastingheffing onder promotorschap van Prof. dr. Anne Van de Vijver en Prof. dr. Luc Van Liedekerke.

De financiering voor het project werd niet toegekend door het FWO.

4.2.2. FWO Project “The Function and Criteria of Intergenerational Inheritance Law”

Het project werd door Prof. dr. Renate Barbaix en Prof. dr. Frederik Swennen in het voorjaar van 2016 zowel als BOF-project als FWO-project ingediend. Het BOF-project werd eerst toegekend (zie infra punt 4.1.2)

Daarna werd bekend gemaakt dat ook het bij het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen ingediende project werd betoelaagd.

Het project zal een iets andere invulling krijgen en vanaf 1 januari 2017 van start gaan.

4.2.3 FWO-project “How nudging can contribute to an effective communication by the tax authorities”

Dit project werd, onder promotorschap van Prof. dr. Leona Van Vaerenbergh, Prof. dr. Patrick De Pelsmacker en Prof. dr. Bruno Peeters, ingediend bij het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen.

De financiering voor het project werd niet toegekend door het FWO.

Er is vanuit de Vlaamse Overheid (Departement Financiën en Begroting) mogelijk nog steeds interesse om (een deel van) dit project te betoelagen. Het voornemen bestaat om in 2017 het project – aangepast - in te dienen bij de Vlaamse Overheid.

4.2.4 Europese commissie DG Competition project “*First State Aid and the Role of National Judges within the EU Commission’s Modernization Programme*”

Dit project werd ingediend met Prof. dr. Anne Van de Vijver als promotor en Prof. dr. Bruno Peeters als co-promotor. Rik Smet werd aangesteld als onderzoeker op het project.

ATA is *co-beneficiary partner* in het project met de Universiteit Tilburg (Fiscal Instituut Tilburg – FIT) als projectcoördinator. De andere deelnemende universiteiten zijn de Vienna University of Economics and Business (WU) en de Universiteit van Bologna (The European School of Advanced Fiscal Studies – SEAST).

Het project werd in januari 2016 ingediend en de financiering werd verworven. Het project is sinds november 2016 officieel van start gegaan, maar het merendeel van de activiteiten situeert zich in 2017.

Dit tweejarige project gaat over staatssteunregels, fiscale staatssteun en de problematiek daarrond. Er worden tijdens dit project vier seminaries georganiseerd en vier workshops waaraan per deelnemend land vijf nationale rechters zullen participeren zodat zij een opleiding krijgen en gecoacht worden in staatssteun. Verder zullen *good practices* tussen de verschillende landen worden uitgewisseld.

4.3 Internationale Francquileerstoel (2015-2016)

De Universiteit Antwerpen (ATA) heeft, in samenwerking met de Université de Liège (The Fiscal Institute), financiering verworven voor de Internationale Francquileerstoel 2015-2016. Met deze middelen kan een gerenommeerde buitenlandse professor worden aangetrokken die in andere omstandigheden niet naar België zou komen. Er wordt van de houder van de Internationale Francquileerstoel verwacht dat hij of zij contact opneemt met personen die zich bezig houden met zijn/haar specialiteit aan alle Belgische Universiteiten, en die personen regelmatig zou ontmoeten (bijvoorbeeld in “Classes of Excellence”).

De Internationale Francquileerstoel werd toegekend aan Prof. dr. dr. h.c. Wolfgang Schön, directeur van het Max Planck Institute for Tax Law and Public Finance. Het thema van zijn verblijf wordt “de toekomst van het internationaal fiscaal recht”.

In de lente van 2017 zal Prof. Schön een inaugurale rede verzorgen en jonge onderzoekers die met fiscaal recht bezig zijn ontmoeten tijdens “Classes of Excellence”.

5. Samenwerking

ATA houdt met diverse universiteiten en instanties contacten om verdere samenwerkingen op poten te zetten. Hieronder een overzicht van de samenwerkingen die reeds werden aangegaan:

- **Tilburg University:** Er is afgesproken met de Universiteit van Tilburg dat de onderwerpen van de eindverhandelingen van de studenten Master Fiscaal Recht dubbel worden toegekend aan een van onze studenten en aan een Tilburgse student. Daar komt dan rechtsvergelijkend onderzoek uit voort. In een opstartfase (academiejaar 2014-2015) werden een zestal onderzoekstitels voorgesteld.
- **ICHEC – ESSF:** Er is een samenwerkingsakkoord met ICHEC (Brussels Management School) sinds 1996. De bedoeling is dat docenten, maar ook studenten en onderzoekers, naar Antwerpen komen. De samenwerking is onder meer interessant voor internationale studiedagen en ideaal voor tweetalige activiteiten.
- **ULuik (Tax Institute HEC Liège):** Er is een samenwerking in de vorm van een dubbeldoctoraat en de internationale Francqui-leerstoel is toegekend met UAntwerpen als onthaalinstelling en de ULuik als partnerinstelling.

6. Financiële situatie

De werkingsmiddelen van de Antwerp Tax Academy zijn beperkt. Het budget werd daarom tijdens het eerste werkjaar ten laste gelegd van het krediet van de Master Fiscaal Recht, van sponsoring (desgevallend in natura) door derden en door opbrengsten van door Antwerp Tax Academy georganiseerde studiedagen en congressen. Met het aantrekken van onderzoeksprojecten is Antwerp Tax Academy erin geslaagd op korte termijn te komen tot de vooropgestelde zelffinanciering.

De financiële kerncijfers zijn als volgt:

FINANCIËEL OVERZICHT ANTWERP TAX ACADEMY 2016

OVERGEDRAGEN SALDI VAN 2015	50.594,36
------------------------------------	------------------

INKOMSTEN (in EUR)

Inschrijvingsgelden	36.590,00
---------------------	-----------

TOTAAL INKOMSTEN	36.590,00
-------------------------	------------------

UITGAVEN (in EUR)

Erelonen	3.462,96
----------	----------

Drukwerk & kantoor	1.088,36
--------------------	----------

Catering	3.891,65
----------	----------

Bijdrage & lidgeld	980,00
--------------------	--------

Congressen	70,00
------------	-------

Overdracht saldi	54,30
------------------	-------

Interne kosten mbt ICT, NMD, REPRO	133,68
------------------------------------	--------

Interne kosten mbt studiedagen	4.018,00
--------------------------------	----------

Overhead	4.395,59
TOTAAL UITGAVEN	18.094,54
RESULTAAT 2016	18.495,46
TOTAAL BESCHIKBAAR SALDO 2016	69.089,82

7. Verdere planning

- Februari 2017: Indienen BOF-projecten:
 - Anne Van de Vijver en Luc Van Liedekerke: *Corporate social responsibility and taxation* (Maatschappelijk verantwoord ondernemen en belastingheffing).
- Maart 2017: Indienen FWO-projecten:
 - Anne Van de Vijver en Bruno Peeters: *The Principle of Annuality in Tax Law*.
- April 2017: Indienen EOS-projecten:
 - Bruno Peeters en Gerlinde Verbist: indienen EOS-project in samenwerking met de Universiteit Van Luik (Marc Bourgeois en Alain Jousten) over de juridische en sociaal-economische aspecten van vermogensbelasting getiteld "*Wealth-related taxes from a legal and socio-economic perspective*".
- Voorjaar 2017: (her)indienen project bij de Vlaamse Overheid: *How nudging can contribute to an effective communication by the tax authorities to the taxpayer*.
- Februari 2017: Start contractonderzoek Vlaamse Overheid: "Beleidsrelevant onderzoek naar de juridische mogelijkheden om de bestaande Vlaamse fiscale maatregelen neutraler te maken t.o.v. samenlevingsvormen (Kathleen De Troeyer onder promotorschap van Prof. dr. Bruno Peeters).
- Maart 2017: start contractonderzoek Havenbedrijf: "Het Vlaamse havenbeheermodel vanuit Europees perspectief". De onderzoeksopzet is een grondige analyse van de bevoegdheidsproblematiek n.a.v. de staatssteunprocedure tegen België i.v.m. het toepasselijk belastingstelsel (promotoren Prof. dr. Gert Straetmans, Prof. dr. Bruno Peeters en Prof. dr. Johan Meeusen).
- Activiteiten 2017:
 - Voorjaar 2017: Boekvoorstelling ATA-UCSIA "*Building Trust in Taxation*".
 - 2017: Opbouwen van PAVO Douanerechten i.s.m. de FOD Financiën.
 - Voorjaar 2017: Internationale Francqui-leerstoel: toekenning aan Prof. dr. dr. h.c. Wolfgang Schön (Max Planck Institute for Tax Law and Public Finance). De inaugurale rede zal plaatsvinden op 16 maart 2017. De "classes of excellence" worden georganiseerd in maart en april 2017 zowel aan de Universiteit Antwerpen als aan de Université de Liège. Het slotsymposium vindt vermoedelijk plaats op 8 september 2017.